

ההסתר וההעלם אור (הסתר וההעלם אור? ההסתר וההעלם דאור?).
עצמו מספר (ע"ד תילים מ' ו'). עוה"ז הגשמי (כי יש עולם העשי' הרוחני (פרטיים) אם הוא בשני יודי"ן, אז הוא תואר. וקאי אעולם או צמצום).
כי עולם האצילות כו' (ע"ל פל"ט). **כנ"ל** (ע"ל פמ"ח ופל"ט). **וכמ"ש במ"א** (). **והחיונית ולבושי'** (ל"י וא"כ קאי רק אנה"ב. ואואפ"ל דלבושי נה"א נכללו ממילא בזה, כיון דא"א לנה"א בלא כו' כ"א ע"י נה"ב. כנ"ל רפל"ז – ואואפ"ל דקאי אנה"א דרק לבושי' מתלבשים בגוף כו' כנ"ל פ"ט יב'. פמ"א „ולבושיהן“). **כנ"ל** (פל"ה לו' לז' צ"צ). **וסילק לצד אחד** (צ"ע דהא סילק מכל הצדדים בהשוואה אחת –

פרק מט והנה אף כי פרטי בחי' ההסתר והעלם אור א"ס ב"ה בהשתלשלות העולמות עד שנברא עוה"ז הגשמי עצמו מספר ומינים ממינים שונים כידוע לטועמים מעץ החיים: אך דרך **ממ** כלל הם שלשה מיני צמצומים עצומים כלליים. לשלשה מיני עולמות כלליים. ובכל כלל יש רבוא רבבות פרטים. והם שלשה עולמות בי"ע. כי עולם האצילו' הוא אלהות ממש. וכדי לברוא עולם הבריאי' שהן נשמות ומלאכים עליונים אשר עבודתם לה' בבחי' חב"ד המתלבשים בהם והם משיגים ומקבלים מהם היה תחלה צמצום עצום כנ"ל. וכן מבריאה ליצירה. כי אור מעט מזער המתלבש בעולם הבריאי' עדיין הוא בבחי' א"ס לגבי עולם היצירה. ואי אפשר להתלבש בו אלא ע"י צמצום והעלם וכן מיצירה לעשיה [וכמ"ש במ"א ביאור שלשה צמצומים אלו באריכות לקרב אל שכלינו הדל] ותכלית כל הצמצומים הוא כדי לברוא גוף האדם החומרי ולאכפייא לס"א ולהיות יתרון האור מן החושך בהעלות האדם את נפשו האלהית והחיונית ולבושיהן וכל כחות הגוף כולן לה' לברו כנ"ל באריכות. כי זה תכלית השתלשלות העולמות. והנה כמים הפנים לפנים כמו שהקב"ה כביכול הניח וסילק לצדדין דרך משל את אורו הגדול הבלתי תכלית וגנוז והסתירו בג' מיני צמצומים שונים. והכל בשביל אהבת האדם התחתון להעלותו לה'. כי אהבה דוחקת את הברש. עאכ"ו בכפלי כפליים לאין קץ כי ראוי לאדם עיין ע"ח ש"א ענף ב' ועוד). **כי אהבה דוחקת הברש** (ב"מ פד'. „אהבה דוחקת את הברש“).

מ"מ. הגהות והערות קצרות – עם פענוחים

רפל"ז. – ואולי אפשר לומר דקאי אנפש האלקית, דרק לבושי' מתלבשים בגוף כו', כנ"ל פ"ט יב'. ולהעיר, שבפמ"א כתב: „עסק התורה או המצוה הזו לדבקה בו נפשו האלקית והחיונית ולבושיהן“, לשון רבים³.
 כנ"ל: פל"ה לו' לז' – הגהת הצ"צ.
 וסילק לצד אחד: צ"ע, דהא סילק מכל הצדדים בהשוואה אחת⁵ – עיין ע"ח שער א' ענף ב' ועוד. כי אהבה דוחקת הברש: בב"מ פד, א: „אהבה דוחקת את הברש“.

ההסתר וההעלם אור: לכאורה צ"ל הסתר והעלם אור? או ההסתר וההעלם דאור?
 עצמו מספר: ע"ד² תילים מ' ו'.
 עוה"ז הגשמי: כי יש עולם העשי' הרוחני פרטיים: אם הוא בשני יודי"ן, אז הוא תואר. וקאי אעולם (רבוא רבבות עולמות פרטיים) או אצמצום (רבוא רבבות צמצומים פרטיים).
 כי עולם האצילות כו': עיין לעיל פל"ט.
 כנ"ל: עיין לעיל פמ"ח ופל"ט.
 וכמ"ש במ"א:

והחיונית ולבושי'¹: לשון יחיד, וא"כ קאי רק אנפש הבהמית. ואולי אפשר לומר דלבושי נפש האלקית נכללו ממילא בזה, כיון דאי אפשר לנפש האלקית בלא כו' כי אם ע"י נפש הבהמית, כנ"ל
 (1) כ"ה בדפוסי התניא שלפנינו. ובמהדורא זו תוקן ע"פ מ"ש ב„הערות ותיקונים בדא"פ“.

(2) אולי כתב „ע"ד“ – כי, הפירוש בפסוק הוא מלשון סיפור, וכאן מפרש (גם) מלשון מספר. (3) ראה גם „הערות ותיקונים בדא"פ“: ולבושיהן. וכ"ה בפרק מ"א (נז, ב). (4) נדפסה ב„קיצורים והערות לספר התניא“ ע' לח. (5) ראה גם „הערות ותיקונים בדא"פ“: לצדדין (כי הסילוק הי' לכל הצדדין בשוה).

מנפש ועד בשר (ע"ד ישעי' י' יח'). בדביקה חו"ח (ע"ל פ"ג בהערה). ומבחוץ (ומחוץ? כמש"נ בראשית ו' יד' ועוד). טו"ט ודעת (ע"ד תילים ¹³⁸) כו' דלכאורה אין להן שייכות כלל עם קריאת שמע קיט' סו'). שתקנו (ברכות לג: יד ק"ש א' ז'). לפני' כו' (אולי כונת "כו" גם ב' לפני דערב). אין להם (להן?).

הרשב"א () . ושאר פוסקים (הובא בב"י או"ח סי' מו" צ"צ) . קראו אותן () . דווקא (מנחות ל' א' ב' ואו"י). בכל לבבך כו' (ולא "גו" דקאי אמתניתן ולא אקרא). בשני יצריך (ברכות פ"ט מ"ה). האשה וילדי' (שמות כא' ד').

מ"מ הגהות והערות קצרות - עם פענוחים

מנפש ועד בשר: ע"ד⁶ ישעי' י' יח'. בדביקה חשיקה וחפיצה: עיין לעיל פ"ג בהערה ד"ה באהבה⁷. ומבחוץ: אולי צ"ל ומחוץ ? - כמש"נ בראשית ו' יד' (מבית ומחוץ) ועוד. טוב מעם ודעה: ע"ד⁸ תילים קיט' סו'. שתקנו: ברכות לג, א. יד הל' ק"ש פ"א ה"ז. לפני' כו': אולי כונת "כו" - להרבות גם ב' הברכות לפני ק"ש דערב⁹. אין להם: אולי צ"ל להן ? הרשב"א:

ושאר פוסקים: "הובא בב"י או"ח סי' מו" - הגהת הצ"צ¹⁰. קראו אותן: דווקא: במנחות ל, א - נמצא "דווקא" בב' ואו"י¹¹. בכל לבבך כו': ולא "גו", דקאי אמתניתן ולא אקרא¹². בשני יצריך: ברכות פ"ט מ"ה. האשה וילדי': שמות כא' ד'.

לקוטי פירושים

כמים הפנים לפנים כמו שהקב"ה כביכול הניח וסילק . . את אורו הגדול . . להניח ולעזוב כל אשר לו וכו': וכיון שצמצום זה שהקב"ה כביכול הניח וסילק אורו הגדול הוא בבחי' סילוק לגמרי (דלא כשאר הצמצומים שהם מיעוט האור), מובן שגם ביטול האדם (להניח ולעזוב כל אשר לו כו') הבא ע"י התבוננות זו, הוא - כמים הפנים לפנים - ביטול בתכלית השלימות, בדוגמת הצמצום דלמעלה.

(סו"ט חזקת ח"א ע' רכ)

שתים לפני' כו': אין לומר שתיבת "כו" קאי על הברכה שלאחר' - שהרי אינו בתניא, והעיקר - לא נתבארו בתירוץ. ואדרבא - בקושייתו מדייק (בסיומה) "לפני' דוקא", ואינו מזכיר "לאחר'", גם לא בתיבת "כו". ועוד, דהברכה שלאחר' - שייכת לק"ש, דמדברת בקבלת עול מלכות שמים וביצי"מ (דהיינו ק"ש - כדלעיל ספמ"ז).

ותיבת "כו" - מרבה דערבית, או מרמז הסיום דמאמר חו"ל זה: "שתים לפני' . . . ובערב", והיינו הך. ואף שלקמן מפרש הברכות דבבוקר - מהם יובן גם לאלו שבערב.

(שיעורים בספר התניא ע' 667 הערה 3)

(1) ברכות יא, א.

(12) ראה גם "הערות ותיקונים בדא"פ": קאי אמתניתן

(6) אולי כתב "ע"ד" - כי, בפסוק מדובר אודות כליון ("מנפש ועד בשר יכלה"), וכאן כותב רק "להניח ולעזוב כו". (7) לעיל ע' מה. (8) אולי כתב "ע"ד" - כי, הפירוש בפסוק הוא "הטוב שאבקש עתה - טעם ודעת למדני" (ראב"ע). (9) ראה גם "הערות ותיקונים בדא"פ": אולי מרבה גם אותן דערבית (וראה גם "לקוטי פירושים" כאן). (10) נדפסה ב"קיצורים והערות לספר התניא" ע' לח (ושם הוא על תיבת "הרשב"א"). - ובמק"א (לקו"ש ח"ד ע' 148 הערה 6) מוסיף ומציין: "וראה שו"ע אדה"ז (או"ח) ס"ט ס"ד". (11) ראה גם "הערות ותיקונים בדא"פ": נמצא בש"ס גם בשני ואו"י. (ברכות ט, ה) ולכן כו' ולא גו'.

שלבבו . . קשורה (נמצא
בל"נ יחזקאל טז' ל'
ועיי"ש ברד"ק). בטבעו
(ל"ז דקאי אדם).
כמשארז"ל (שבת קנב:).
ע"פ (תילים לג' ט').
תחלה ברכות (ברכת?).
מובדל מהן וא"מ בהן
(מהם? בהם?). כנ"ל
(פמ"ו). וכמ"ש (בברכת
יוצ"א). כנ"ל (פמ"ו מז').
ולכן נקרא (נקראת?).

שלבבו של אדם קשורה בהן במבעו. כמשארז"ל ע"פ
הוא אמר ויהי זו אשה הוא צוה ויעמוד אלו בנים.
ונפשך ומאדך כמשמעו חיי ומוזוני להפקיר הכל בשביל
אהבת ה'. ואיך יבא האדם החומרי למדה זו לכך
סידרו תחלה ברכת יוצר אור. ושם נאמר ונשנה
באריכות ענין וסדר המלאכים העומדים ברום עולם
להודיע גדולתו של הקב"ה איך שכולם בטלים לאורו
ית' ומשמיעים ביראה כו' ומקדישים כו' ואומרים ביראה
קדוש כו' כלומר שהוא מובדל מהם ואינו מתלבש בהם
בבחי' גילוי אלא מלא כל הארץ כבודו היא כנסת ישראל
למעלה וישראל למטה כנ"ל. וכן האופנים וחיות
הקודש ברעש גדול וכו' ברוך כבוד ה' ממקומו לפי
שאין יודעים ומשיגים מקומו וכמ"ש כי הוא לבדו
מרום וקדוש. ואח"כ ברכה שניה אהבת עולם אהבתנו
ה' אלהינו. כלומר שהניח כל צבא מעלה הקדושים
והשרה שכינתו עלינו להיות נקרא אלהינו. כמו אלהי
אברהם כו' כנ"ל. והיינו כי אהבה דוחקת את הבשר ולכן
נקראת אהבת עולם שהיא בחי' צמצום אורו הגדול
הבלתי תכלית להתלבש בבחי' גבול הנקרא עולם
בעבור אהבת עמו ישראל כדי לקרבם אליו ליכלל
ביחדו ואחדותו ית'. וז"ש חמלה גדולה ויתירה פי'
יתירה על קרבת אלהים שבכל צבא מעלה. ובנו בחרת
מכל עם ולשון הוא הגוף החומרי הנדמה בחומריותו ע'
לגופי אומות העולם. וקרבתנו וכו' להודות וכו' ופי'

מ"מ, הגהות והערות קצרות - עם פענוחים
שלבבו . . קשורה: נמצא בלשון
נקבה ביחזקאל טז' ל': „לבנתך, ועיי"ש
ברד"ק (זכר לב בלשון נקבה לגריעות).
בטבעו: לשון זכר, דקאי אדם.
כמשארז"ל: שבת קנב, א.
ע"פ: תילים לג' ט'.
תחלה ברכות¹³: אולי צ"ל ברכת ?
מובדל מהן ואינו מתלבש בהן:
אולי צ"ל מהם ? בהם ?
כנ"ל: פמ"ו.
וכמ"ש: בברכת יוצר אור.
כנ"ל: פמ"ו מז'.
ולכן נקרא: אולי צ"ל נקראת ?

13 כ"ה בדפוסי התניא שלפנינו. ובמהדורא
זו תוקן ע"פ מ"ש ב„לוח התיקון“.

לקוטי פירושים

ואומרים ביראה קדוש כו' כלומר שהוא מובדל מהן
כו': הכוונה בהוספת „כלומר“ - לא כפי"ב כ"מ, כשמודיע על
א' שהוא קדוש וכיו"ב - שתוכן ההודעה, שמכירו ומשיגו ויודע
שהוא קדוש (וכקושיית חז"ל²: קדוש הוא - מנא ידעה), כי
אם „כלומר“ - להיפך - קדוש שאינו יודעו, כי מובדל מהם.
[ובזה מתורץ שכיון ש„בטלים“ איך „משמיעים ומקדישים“?
- אלא שזה גופא משמיעים שהם בטלים וכו'].

(שם ע' 670)

ובנו בחרת . . הוא הגוף החומרי הנדמה בחומריותו
לגופי אומות העולם: ענין הבחירה - שייך דוקא בין דברים
השונים זל"ז (בענין המבוקש), משא"כ בדברים שאין להם
צדדים שונים ותכונות משותפות, לא שייך ענין הבחירה
(שהרי תלוי מהו המבוקש). ולכן עיקר ענין הבחירה
לאמיתתו שייך רק בנוגע לגוף ש, נדמה בחומריותו לגופי
אוה"ע, משא"כ בנוגע לנשמה לא שייך ענין הבחירה.

ומצד זה גופא יש מעלה בהגוף של איש ישראל לגבי הנשמה - שדוקא הגוף יש לו שייכות כביכול

לקוטי אמרים

יתבאר במ"א () . הוראה יתבאר במ"א. וליחדך כו' ליכלל ביחדו ית' כנ"ל כנ"ל (פמ"ו מז', בפרקין). והנה כאשר ישים המשכיל אלה הדברים אל עומקא

מ"מ, הגהות והערות קצרות – עם פענוחים
לקוטי פירושים
לעצמות³: הנשמה (בתור נשמה) – שייכת בעיקר לבחי' אור
ותבאר במ"א: .
כנ"ל: פמ"ו, מז', ובפרקין.
וגילוי, משא"כ בהגוף דאיש ישראל וחומריותו שבו בחר
הקב"ה, הרי הוא קשור עם עצמותו ית' ממש, שכן, בחירה
אמיתית היא רק בעצמות ומהות שאין לו עילה וסיבה שקדמה לו (משא"כ⁵ מלבד העצמות, אפילו בהמדרגות
הכי נעלות דאור, הרי מצד אור⁶ ישנה נטי' ובמילא מעין הכרח כפי חיוב הנטי', ובמילא לא שייך שם אמיתית
הבחירה חפשית, בחירה אמיתית?)⁷.
ואע"פ שהבחירה באה (לחלוטין) מצד הבוחר, ולא מצד הנבחר (הגוף) – כיון שהבחירה היא בחירת
העצמות, הרי זה נעשה, כביכול, מציאות הגוף, כי היכן שנמשך⁸ עצמותו ית' לא שייך שישאר (תפיסת) מקום
לענין שחוף ממנו ח"ו⁹.

(לד"ר ש' זכ"ג ע' 219)

לפי זה יש מעלה בהגוף דישראל על נשמתם – דאהבת הקב"ה לישראל מצד נשמתם היא כעין אהבה
טבעית כמו אהבת האב לבנו, דנשמות הם „בנים למקום”¹⁰, היינו, שאהבה זו שרשה ממדרגה ששייכת איזו
תפיסת מקום והנאהב, ואינו מעצמותו שלמעלה מכל סיבה וענין; ובחירת הקב"ה בישראל היא מצד גופם,
שכיון שאינה משום מעלת הגוף, ורק מצד שהוא ית' בחר בו, היא מבחי' עצמותו ומהותו ממש¹¹.
ולאידך: מעלה בהנשמה שאינה בהגוף – שהיא עצמה בן להקב"ה, וחלק אלקה ממעל ממש¹², משא"כ
הגוף שמצד עצמו „נדמה בחומריותו לגופי אה"ע”, ורק שהקב"ה בחר בו, הרי גם לאחרי שבחר בו, המעלה
היא מצד הבוחר ולא (כ"כ?) מצד הגוף, ואין מעלה זו מתאחדת בו כ"כ עד שתהא ניכרת בו.
אמנם, ע"י קישור הנשמה בהגוף שאז הם נעשים כאחד, ועד שכל חיי האדם הוא נשמתו – הנה אז נקבעת
בהגוף גם המעלה דנשמה, והיא שבחירת העצמות שישנה בהגוף, באה לו (ע"י הנשמה) בפנימיות ובגילוי,
אשר זה (בחירת העצמות) נעשה מציאותו¹³.

(מלד"ר ש' ז"ח ע' 409 הערות 7 ו 10. סה"מ מלוקט ח"ד ע' העט)

הגוף החומרי הנדמה בחומריותו כו': ולא כתב גוף הגשמי הנדמה בגשמיותו – כי, גם הגוף הגשמי דאיש
ישראל שונה (גם) בגשמיותו מגופי אה"ע, מצד זיכרון הגוף (דם ובשר) שנעשה ע"י כשרות האכילה ושת"י
שנעשים דם ובשר כבשרו, ועד שאמיתת החיות דהגוף הגשמי היא מנפש האלקית¹⁴, שלכן, הגוף הגשמי
דכא"א מישראל הוא „גוף קדוש”¹⁵.

(חסד"ש תשנ"ב ח"א ע' 47 וע' 88)

3) ראה סה"ש תורת שלום ע' 11; 120; 122. 4) ראה תניא אנה"ק ס"כ (קל, סע"א ואילך). 5) ראה לקו"ש ח"ד ע' 1309. 1340 ואילך.
ובכ"מ. 6) שאפילו אור פשוט – ה"ז אור ולא עצם, שפע, חושך וכו'. 7) ואע"פ שמבואר בכ"מ ענין הבחירה בנש"י, דרש האמיתי דנש"י
הוא בהעצמות שהם בנים למקום (ראה סה"מ תרנ"ט ע' יד ואילך. ד"ה וה' אמר המכסה תערי"ב (בהמשך ר"ה), תורת שלום ע' 220. ועוד)
– הרי פשיטא שענין הבחירה בישראל פירושו – בבני ישראל כמו שהם נשמות בגופים, אלא שב' פרטים בהבחירה: שרש ענין הבחירה
כמו"ש בעצמותו, דשם אני הוא ולא אחר, דשם אין לאחר מקום כלל, הוא בנשמות שהם בנים למקום – עצם האב, אבל בבחי' הנשמה כפי
שנעשה בחי' מציאות ובפרט כפי שירדה למטה, אין ניכר בה ענין הבחירה שבעצמותו כ"א בחי' גילויים. וגילוי ענין הבחירה הוא בהגוף
שנדמה בחומריותו לגופי אה"ע (ולהעיר מלקו"ש ח"ט ע' 282). ולכן קביעת הבחירה בהגוף היא ע"י הנשמה דוקא – ראה לקו"ש הנעתק
בקטע הבא. ועצ"ע. ואכ"מ. 8) „נמשך” בשם המושאל כי בעצמות אינו שייך ענין המשכה כו'. וראה ד"ה תקעו תרצ"ד (נדפס בסה"מ
תישיא) פ"ב. 9) ולהעיר מלקו"ש ח"א ע' 5 ואילך. 10) אבות פ"ג מ"ד. 11) ראה בכ"ז בארוכה לקו"ש ח"א שם. 12) תניא רפ"ב.
13) ובסה"ש תשנ"ב ח"ב ע' 118: בחירת העצמות היא גם בהנשמה, כי, זה גופא שהנשמה היא בן להקב"ה הוא לפי שכך בחר בבחירתו
החפשית, אבל, כיון שבנשמה יש המעלה ד"בן", לא ניכר בה בחירת העצמות, וע"י ירידתה והתלבשותה בגוף (שאינו בו עילוי, כי אם בחירת
העצמות) מתגלה בהנשמה בחירת העצמות. ולאידך, מעלת הבחירה בהגוף מתייחסת לעצמותו ית' (הבוחר), ולא להגוף (הנבחר). שמצד
עצמו אין בו עילוי (גם לאחרי הבחירה), וע"י שהנשמה (שיש בה המעלה ד"בן") מתלבשת בגוף להחיותו ולבררו ולזככו ע"י קיום התומצ, נעשה
עילוי גם בהגוף, שמתגלה בו בחירת העצמות באופן שמתייחסת אליו ומתגלה בו. ולאחרי שבחירת העצמות מתגלה בהגוף (ע"י
התלבשות הנשמה לברר ולזכך הגוף ע"י קיום התומצ) אזי מתגלה גם בהנשמה (ע"י הגוף) שהיא לא רק „בן”, אלא יש בה בחירת העצמות.
14) ראה סה"מ תרנ"ו ס"ע שיט. לקו"ש ח"י ע' 103. וש"נ. 15) ראה זח"ג ע, רע"ב. שר"ע אדה"ז או"ח (מהדורת) סוס"ד. ועוד.

לקוטי אמרים

מ"מ הגהות
והערות קצרות שיז

ברוח נדיבה (אגה"ק
כב'). כנ"ל (פמ"ו).
האלה כו' . . . במ כו'
(גו' גו'). וכמ"ש בע"ח
(עיין ש"ל סוף ד"ב
ובלקוטים דדרוש ו'
סק"ח. שט"ל ד"ט).

דלכא ומוחא אזי ממילא כמים הפנים לתלהט
נפשו ותתלכש ברוח נדיבה להתנרב להניח ולעזוב
כל אשר לו מנגד ורק לדבקה בו ית' וליכלל באורו
בדביקה חשיקה וכו' בבחי' נשיקין ואתדבקות רוחא
ברוחא כנ"ל. אך איך היא בחי' אתדבקות רוחא ברוחא
לזה אמר והיו הדברים האלה גו' על לבכך ודברת במ
גו' וכמ"ש בע"ח שיחוד הנשיקין עיקרו הוא יחוד חב"ד

מ"מ. הגהות והערות קצרות – עם פענוחים	לקוטי פירושים
ברוח נדיבה: נזכר גם באגה"ק סכ"ב. כנ"ל: פמ"ו. האלה כו' . . . במ כו': אולי צ"ל גו' ? גו' ? וכמ"ש בע"ח: עיין שער ל' סוף דרוש ב' ובלקוטים דדרוש ו' סק"ח. שער ט"ל דרוש ט'.	הנדמה כו': "נדמה" – בחיצוניות ובגלוי, אבל בפנימיות הרי בודאי ישנו חילוק גדול, ועד שהם שני סוגים בפני עצמם, וכדאיתא בגמרא במסכת שבת ¹⁶ שיש חילוק בין בנוגע לגופי אוה"ע, דחביל גופי' כו'. (לקו"ש ח"ב ע' 603)

הטעם מפני מה באמת גוף היהודי שוה לגופי אוה"ע, כי אם יתראה חילוק בעיני בשר, אזי לא יהי ענין
הבחירה, ולכן נדמה כו', בכדי שיהי ענין הבחירה שהיא דוקא כאשר הגוף נדמה לגופי אוה"ע.

(לקו"ש ח"ד ע' 1282)

אך איך היא בחי' אתדבקות רוחא ברוחא . . . נפשו ומאודו: צריך להבין: (1) תוכן כוונתו בהנ"ל, (2)
לכאורה, והפה . . . האדם" מיותר, (3) "כי על . . . האדם" – מדלא מוסיף ביאור בזה, משמע דכוונתו כאן כפשטות
הכתוב, וא"כ מאי השייכות להענין המדובר כאן? (4) מוצא הרוח וגילויו – מהו הפירוש, ומאי מוסיף על "בבחי'
גילוי" הסמוך לו? (5) ההכרח לכהנ"ל בנדוד" בספמ"ט? (6) ובפרט "שזהו תכלית ההשתל" – מקומו בפל"ו,
וכדמסיים, "וכנ"ל באריכות", וכאן, גם בקיצור, לכאורה, אינו ענין.
י"ל בדא"פ:

עפי' משנ"ת כאן התוצאות דואהבת גו' שבא בהמשך להענינים שבברכות ק"ש – ש, כאשר ישים המשכיל
אלה הדברים כו' תתלהט נפשו כו' לדבקה בו ית' וליכלל באורו כו', עלי' מלמטלמ"ע – לכאורה, כלות הנפש
באהבה כו'.

ועל זה מבאר: אך (דלא קקס"ד הנ"ל) איך היא כו' לזה אמר (מחדש חידוש גמור) והיו הדברים . . . לבכך
(עיון בתורה. ועוד יותר) ודברת במ (היפך מעלי' מלמטלמ"ע – כי צ"ל אתדבקות רוח ברוח, ורוח דלמע' היינו
חכ' דלמע' תורה, וע"י העיון (עיין לעיל פ"ה) מתייחדים חב"ד בחב"ד).

(והנה, לכאורה אפ"ל דכשידבר אח"כ בהא דמעיינן, מגלה אח"כ היחוד דחב"ד בחב"ד, וזהו פעולת ודברת
בם, ותו לא (היפך המבואר פמ"ה ופמ"ו וממש"נ ישקני מנשיקות פיהו, ומהמשל באדם דנושק פה לפה, ולא
– במוח ובפה מספר ע"ד היחוד דחב"ד)). ומבאר:

הפה (דלמע' ודאדם התחתון) הוא מוצא (כלי תוס' ביאור), היינו כפשוטו – מוציא הרוח (החכ' שמעיין)
וגילויו (דהעיון ומסקנתו) בבחי' גילוי (עלמא דאתג' ולא רק מסקנא בשכל) והיינו בחי' הדיבור (בחי' גילוי)
בד"ת (ולא רק עיון כ"א מסקנא וגילוי דהעיון). כי על כל מוצא (כפשוטו, כנ"ל, כשיצא מן) פי ה' יחיי' האדם
(כפשוטו כנ"ל שזהו גילוי ומסקנת העיון. ובלמוד התורה עצמה – ה"ז דבר הלכה ולא העיון ושקו"ט).

(אלא שעדיין אינו מובן, דבשלמא העיון בתורה מוכרח, כי אחרת אאפ"ל אתדבקות ברוח דלמע' – אבל
מהו ההכרח דכאשר ישים אל לבו ויתלהט וירצה לכלול באורו – יבוא ויוכרח גם לודברת במ – תנועה הפכית
– מלמעלמ"ט. ולזה מבאר, דבאמת כן הוא) ומ"מ לא יצא יד"ח כו' כדי להמשיך כו'

(אבל לכאורה עפ"ז – ה"ז ענין וחובה בפ"ע, ואין לזה שייכות לאתדבקות שלו רוח ברוח כו' דבזה עבודתו
בק"ש וע"י ההכנה דברכות ק"ש. ומתריך דשייך, כי ע"י ודברת כו' יעלה) כולן כו' ולכללן ביחודו ואורו (אותם
הענינים שפועל בעצמו ע"י העיון).

כי על – האדם (דברים ח' ג' "כי על כל גו").

בכב"ד והוא עיון התורה והפה הוא מוצא הרוח וגילוי בכחי גילוי והיינו בחי' הדבור בר"ת. כי על מוצא פי ה' יחיה האדם ומ"מ לא יצא ידי חובתו בהרהור ועיון לכדו עד שיוציא בשפתיו כדי להמשיך אור א"ס ב"ה למטה עד נפש החיונית השוכנת בדם האדם המתהווה

מ"מ, הגהות והערות קצרות – עם פענוחים

לקוטי פירושים

כי על – האדם: בדברים ח' ג': "כי על כל גו"¹⁴.

(ועדיין אינו מובן – השייכות דמוכרחת העבודה להעלות הדצ"ח והעולם – לתוכן ברכות ק"ש והתחלת ק"ש (עד הכתוב "דוהיו הדברים"), כ"א זהו ציווי ועבודה וענין בפ"ע (ואפילו יחוד הדבור שלו בדבור, אינו עיקר המסקנא דכשיתלהט, ותנועה הפכית וכנ"ל, אף שהיא מענינה ובאדם עצמו. ולזה מבאר)

(14) ראה גם "לקוטי פירושים" כאן.

שזהו תכלית השתל' כו' וזהו תכלית כוונת כו' (שהשתל' כו' להיות כבו' כו' ושהאדם יעבדו ית' – זהו תוכן ומסקנת בר' ק"ש וכו').

(ועדיין אינו מובן השייכות לואהבת. ומתריך) רק (וא"א בלאה"כ) שצריך תחלה כו' למסור לו נפשו ומאדו (תוכן שמע גו' ואהבת גו').

ע"פ הנ"ל מבוארים כמה ענינים בתניא: בפ"ה מתחיל בהלכה ופס"ד (ולא סתם ידיעת התורה כסיומו – כשמדבר בנוגע ליחוד סתם ולא "מכל צד ופינה"). בפמ"ה ופמ"ו מדייק – דבר ה' זו הלכה (ולא שקו"ט לבד), ועוד.

לכאורה צ"ג בתניא (כאן ובפמ"ה, מ"ו) שמפרש נשיקין דהיינו דבור (בד"ת) – והרי כל העילוי דנשיקין – שאינו יכול לבוא בהגבלה דדבור, ומובן עפמשנ"ת בלקו"ת שה"ש¹⁷ דמש"נ על התורה ישקני גו' – דכמו אה"ר דהאב כו' כ"א בבחי' צמצום גדול כו' כך כו'. ועפמשנ"ת שם [ברמו, ובביאור יותר בד"ה שה"ש בס' הנחות הר"פ ז"ל¹⁸] יתוס' ביאור אין דעם אויפטו של ודברת בם, ואיך שאי"ז רק "סיפור" ע"ד הנעשה בכב"ד, וההכרח דהקדמת בכל מאדך ועוד ואיך שאעפ"כ עיקרו בכב"ד – כי אז נעשה החידוש וההמשכה שהקב"ה יהי' יושב.

והצע"ג – שבכ"מ הבי' דנשיקין דהיינו מהאח"ר של הנושק ומהי השייכות לחב"ד מוחזן.

אלא שהענין שהאבה פנימית מאכט איבער (או מאכט אויף) חב"ד, וכדלמע' ששמו הגדול נמשך כו'. ועיין בס' דרושי חנוכה¹⁹: "נשיקה . . הוא יציאת . . מפני' הלב והשכל".

(שיעורים בספר התניא ע' 678 ואילך)

קישור הענינים (בדא"פ עכ"פ): כללות הפרק: איך שיתבונן ויבוא לזה שתתלהט נפשו כו' לדבקה בו כו' וליכלל באורו כו' (היינו מלמטלמ"ע). אך איך היא (ההתכללות) כו' הדברים – על לבבך ודברת בם כו' (מלמעלמ"ט!). (אבל ל"ק) וכמ"ש בע"ח שהעיקר העיון, ודברת – רק גילוי הנ"ל. (ועצ"ע מהו ההכרח להגילוי, ומהו השייכות להנ"ל – ליכלל כו'. ומבאר) כי על מוצא פי ה' – היינו התורה – (גם מבלי פי האדם) ומ"מ לא יצא י"ח כו' – (ולכן מוכרח הגילוי בדיבור האדם) עד נפש החיונית כו' (וג"ז שייך להתבוננות כו', כי התכלית) כדי להעלות כולן כו' ולכללן כו'.

ולהעיר בדא"פ: א) אולי מדייק ג"כ לשון "מוצא פי ה'" – שפירושו מקור (עיין דרושי מסעי²⁰), היפך הגילוי. ב) אף שאחז לשון הכתוב, השמיט תיבת כל (מוצא פי ה'). וע"פ הנ"ל מבואר – כי הכתוב מדבר בנפש האלקית וגם בהחיונית והגוף.

(אגרות קודש חכ"ב ע' רכח)

אתדבקות רוחא ברוחא . . ודברת בם: ענין אתדבקות רוחא ברוחא קאי על תורה בפרט, מדהביא, ודברת בם" ולא הביא "וקשרתם", אף שבכלל (כשאינו מפרט חיבוק בפ"ע) י"ל גם על עשיית המצות אתדבקות ונשיקין, אלא שאינו נשיקין ממש (עיין ספמ"ה).

(לקוטי ביאורים בספר התניא ע' רצא)

לקוטי אמרים

מ"מ הגהות
והערות קצרות
שיט

מדומם צומח חי כדי להעלות כולן לה' עם כל העולם כולו ולכללן ביחודו ואורו ית' אשר יאיר לארץ ולדרים עלי' בבחי' גילוי ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר וכו' שזהו תכלית השתלשלות כל העולמות להיות כבוד ה' מלא כל הארץ הלזו דוקא בבחי' גילוי לאהפכא חשוכא לנהורא ומרירא למיתקא כנ"ל באריכות. וזהו תכלית כוונת האדם בעבודתו להמשיך אור אין סוף ברוך הוא למטה רק שצריך תחלה העלאת מ"ן למסור לו נפשו ומאודו כנ"ל:

ונגלה - בשר (ישעי' מ' ה'). בשר וכו' (ולא „וגו" דקאי אמש"כ פל"ז ואילך?). כנ"ל (פל"ז לז' צ"צ). כנ"ל (פמ"ו? פמ"א?).

מ"מ, הגהות והערות קצרות - עם פענוחים

כנ"ל: פל"ז לז' - הגהת הצ"צ.
כנ"ל: פמ"ו ? פמ"א ?

ונגלה - בשר: ישעי' מ' ה'.
בשר וכו': אולי מ"ש „וכו" ולא „וגו" הוא -
משום דקאי אמש"כ בפל"ז ואילך?¹⁵

שזהו. ואולי אפ"ל דהכוונה על מש"כ בפל"ז ולא על סיום הכתוב.

(15) ראה גם „הערות ותיקונים בדא"פ": בשר וגו'